

Till
Miljödepartementet

Ert tjänsteställe, handläggare
Miljödepartementet, Emma M Sjöberg

Ert datum
2022-06-23

Er beteckning
M2022/01389

Vårt tjänsteställe, handläggare
HKV LEDS JUR Helena Severin,
helena.severin@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Remissyttrande – SOU 2022:33 – Om prövning och omprövning

Försvarsmakten lämnar nedan sitt yttrande avseende miljöprövningsutredningens betänkande SOU 2022:33. I de delar som Försvarsmakten har synpunkter följer dessa utredningens kapitelindelning enligt nedan.

Sammanfattning

Försvarsmakten avstyrker förslaget att Försvarsmaktens verksamheter ska omfattas av författningsförslagen om moderna miljövillkor i 9 kap 16 § och 24 kap 12 § miljöbalken samt de föreslagna ändringarna i 24 kap 9 § miljöbalken om att villkor som innebär att verksamheter avsevärt försvåras ska kunna införas för att uppfylla EU-rätten. I övrigt ser Försvarsmakten i huvudsak positivt på förslagen och har inga synpunkter att lämna.

1. Kapitel 4. Enklare regler vid ändring av en verksamhet

Försvarsmakten ser positivt på förslagen i denna del, särskilt de förslag som innebär att förfarandet för ändringstillstånd förenklas och kan tillämpas i större utsträckning samt föreslagna lättnader avseende villkorsändringar för befintliga verksamheter.

2. Kapitel 5. Obligatorisk omprövning för moderna miljövillkor

Försvarsmakten innehar ett stort antal tillstånd för miljöfarlig verksamhet, varav 55 tillstånd avser verksamhet vid skjutfält och fem tillstånd avser verksamhet vid

(HSE)

Postadress
Högkvarteret
107 85 Stockholm

Besöksadress
Lidingövägen 24

Telefon
08-788 75 00

Telefax
08-788 77 78

E-post, Internet
exp-hkv@mil.se
www.forsvarsmakten.se/hkv

flottiljflygplatser. Flertalet av dessa tillstånd är i behov av omprövning då tillstånden söktes i en tid när det säkerhetspolitiska läget var annorlunda och fokus för myndigheten låg på internationella insatser. Detta innebär att de flesta tillstånd inte har förutsättningar att möta ett snabbt förändrat säkerhetspolitiskt läge eller en kraftigt ökad utbildnings- och övningsverksamhet. Mot denna bakgrund har Försvarsmakten tagit fram en plan för löpande omprövningar. Denna plan har utformats främst mot bakgrund av behov hänförliga till att öka Sveriges försvarsberedskap.

Det föreslagna kravet på moderna miljövillkor enligt 9 kap. 16 § miljöbalken gäller tillstånd som är äldre än 40 år. Omprövningen ska initieras av verksamhetsutövaren och prövningen ska vara avslutad inom 40-årsperioden. Mot bakgrund av det stora antal äldre tillstånd som Försvarsmakten innehar och den tid som normalt krävs för att ompröva Försvarsmaktens tillstånd¹, innebär en obligatorisk omprövning för att åstadkomma moderna villkor att Försvarsmakten behöver påbörja omprövningsprocesser för flertalet äldre tillstånd i närtid. Det kan innebära att verksamhetsplatser som enligt Försvarsmaktens plan för löpande omprövningar inte har störst behov av att omprövas måste prioriteras framför verksamhetsplatser med stora behov av omprövning för att möta omvärldsläge och beslutad tillväxt.

Utredningen föreslår vidare att tillsynsmyndigheten ska ges möjlighet att ansöka om omprövning på verksamhetsutövarens bekostnad för det fall tillståndsinnehavaren inte själv ansöker om moderna miljövillkor inom den stadgade tidsramen (24 kap, 12 § p. 3). Om tillsynsmyndigheten ges möjlighet att ansöka om tillstånd för Försvarsmaktens verksamheter kan det komma att påverka Försvarsmaktens möjligheter att fullgöra sitt uppdrag.

Försvarsmakten har mot denna bakgrund behov av undantag från samtliga utredningens förslag som gäller moderna miljövillkor.

När det gäller utredningens förslag på att lägga till ett nytt andra stycke i 24 kap 9 § miljöbalken om att villkor som innebär att verksamheter avsevärt försvåras ska kunna införas för att uppfylla EU-rätten anser Försvarsmakten att Försvarsmaktens verksamhet ska undantas från bestämmelsen.

Frågor om nationell säkerhet faller utanför det unionsrättsliga kompetensområdet (se art. 4.2 fördraget om Europeiska Unionen) och det finns därmed ett visst utrymme för särregleringar och undantag i implementeringen i den svenska lagstiftningen inom områden som avser Försvarsmaktens verksamhet. Trots detta har implementeringen av unionsrätten till viss del genomförts utan beaktande av eventuella behov av undantag för Försvarsmaktens verksamhet. Oaktat att viss implementering har skett utan undantag för Försvarsmakten hindrar inte EU-

¹ En ansökan om tillstånd, eller ansökan om ändring av tillstånd, är en omfattande och mycket tidskrävande process som för Försvarsmakten tar ca 4-10 år från initiering till lagakraftvunnet beslut.

rätten att Försvarsmaktens verksamheter inte ska omfattas av den nu föreslagna ändringen.

3. Kapitel 6. Myndigheternas roll i miljöprövningen

Försvarsmakten ser positivt på förslagen som innebär att felaktigheter och brister i underlag identifieras i ett tidigt skede i processen. Försvarsmaktens bedömning av utredningens förslag är att riskerna för att samrådet eller miljökonsekvensbeskrivningen inte ska godkännas av miljöprövningsdelegationen minskar genom att länsstyrelsen får en tydligare roll under avgränsningssamrådet.

Försvarsmakten ser även positivt på att länsstyrelsen ges i uppdrag att åstadkomma en mer enhetlig hantering av riksintresseanspråken vid bedömning av samrådsretsen. För att åstadkomma detta är det dock avgörande att länsstyrelsens metoder och processer för detta utformas så att även sådana riksintressen som omfattas av sekretess kan omhändertas. Riksintressen för totalförsvarets militära del riskerar annars att lämnas utanför samordningen vilket skulle motverka både möjligheten att hantera målkonflikter på en övergripande nivå och den ökade tydlighet som man vill åstadkomma.

Försvarsmakten har inga synpunkter på övriga delar av utredningen.

I beredningen av detta ärende har deltagit tf chef hållbarhetssektionen Malin Höök, sektionschef fysplan Ulrika Gustafsson och miljöjurist Bodil Pettersson.

Detta yttrande har beslutats av stf chefsjurist Helene Arango Magnusson. I den slutliga handläggningen har deltagit sektionschef Annika Grahn Sulusi och som föredragande försvarsjurist Helena Severin.

Helene Arango Magnusson
stf chefsjurist

Helena Severin
försvarsjurist

Sändlista

LEDS TF
PROD